

rozvoj českej sociálnej pedagogiky. Zo zahraničných hostí vystúpila prof. B. Smolińska-Theiss ktorá ocenila konvergentný prístup odborníkov slovenskej a českej sociálnej pedagogiky a sociálnej práce, a prof. P. Ondrejko-vič, DrSc., ktorý upozornil na to, že teoreticky možno rozpracovať sociálnu pedagogiku v strednej Európe v súlade s európskou sociálnou politikou.

Na záver konferencie vystúpili moderátori sekcií (Bakošová, Machalová, Jarosz, Juzl, Syrek), ktorí zovšeobecniili zameranie príspevkov jednotlivých sekcií. Konferenciu uzavrel M. Bargel, ktorý poďakoval všetkým aktívnym účastníkom, vedeckému výboru a organizačnému výboru. Možno konštatovať, že rozdiely v rozvoji sociálnej pedagogiky v jednotlivých krajinách spočívajú v ich špecifikách: poľská sociálna pedagogika je zameraná na spoločenské ohrozenia, problematiku zdravia a problematiku pomoci a resiliencie, najmä v teoretických prístupoch. Slovenská sociálna pedagogika spája teóriu s praxou a jej orientácia je preventívna. Príspevky českých sociálnych pedagógov boli obsahovo rôznorodé, českí sociálni pedagógovia ako aktívne vystupujúci chýbali. Veríme, že zborník z konferencie nájde svojich čitateľov v celej pedagogickej obci, ktorá prezentuje v teóriách humanizmus.

Zlatica Bakošová

Prednáška o štandardoch vedy na pôde Slovenskej pedagogickej spoločnosti pri SAV

Pod záštitou Slovenskej pedagogickej spoločnosti pri SAV odznela dňa 2. 6. 2010 v priestoroch Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave prednáška prof. Štefana Šveca, CSc., s názvom *Štandardy vedy PAG (pedagogickej, andragogickej, geragogickej)*. Na úvod sa prítomným prihovril prof. L. Macháček, predseda SPS pri SAV, ktorý privítal účastníkov a predstavil zámer Slovenskej pedagogickej spoločnosti organizovať pravidelné prednášky na aktuálne odborné témy v spolupráci s redakciou časopisu PEDAGOGIKA.SK.

Prednášajúci prezentoval svoju víziu vedy o výchove (edukácii) podrobenú dlhoročnému bádaniu a komparácii so zahraničnými zdrojmi, pričom tematický rámec bol skutočne pestrý: postupne boli predstreté otázky relevantných súčastí výchovovedy/edukológie, poňatia antropagogiky (nie antropogogiky, ako zdôraznil autor), t.j. pedagogiky, andragogiky a geragogiky, tabelárneho konceptu štandardov – agogík, štandardov etickej kultúry výskumu, vývoja a vyhodnocovania (VVV), štandardov jazykovej kultúry edukológie a štandardov výkonu kultúry profesionálnej praxe VVV.

Pedagógom a odborníkom z iných humanitných vied, ktorí v minulosti prichádzali a aj v súčasnosti prichádzajú do kontaktu s prácou prof. Šveca, sú mnohé z predložených koncepcií dôverne známe: rozdelenie súčastí výchovovedy, členenie pedagogiky ako vedy na vyučovanie/didaktiku, poradenstvo/sociálnu pedagogiku a vychovávateľstvo/pedagogiku voľného času, členenie vied o výchove na užité a aplikované, členenie metód a nástrojov vedy o edukácii na výskum, vývoj a vyhodnocovanie/evalváciu a pod.

Do svojej prednášky začlenil Š. Švec i definície foriem vedy (6. vydanie Frascati manuálu, 2002): bázický výskum, aplikovaný výskum, experimentálny vývoj; členenie bázických vied (okrem najčastejšie uvádzaných sociálnych a humanitných zdôraznil aj hominidné, technické a formálne); členenie jazykovej a myšlienkovvej kultúry vedy a základné princípy vedných termínov; štandardy pre vypracovanie správ o sociálnovednom empirickom výskume a humanitne orientovanom výskume; štandardy pre vyhodnocovanie programov či štandardy vednej etiky/morálky, ktoré tvorili jadro prednášky. Podľa Š. Šveca ide o „ustanovené i nepísané mravné zásady vedcov, ktoré sa viac-menej prenášajú z generácie na generáciu prostredníctvom tzv. neviditeľných kolégií, vednoprofesnej socializácie a edukácie adeptov vedy“, pričom zdôraznil dodržiavanie takých pravidiel, akým je pravidlo férovosti, nediskriminovania subjektov, uvedenia spolupracovníkov či písomného poďakovania sa osobám, ktoré výrazne prispeli k realizácii práce. Prednášajúci tiež pre porovnanie priblížil v rámci prednášky etické kódexy pochádzajúce z rôznych krajín: základné etické zásady výskumu (ČR), etický kódex (D), etické smernice (GB), etické smernice pre edukačný výskum (Škótsko), etické smernice pre výskum (EERA), etické štandardy výskumu (USA) atď.

Mnohé myšlienky obsiahnuté v prednáške vyvolali rozsiahlu diskusiu, v ktorej vystúpili prof. Ondrejko, prof. Gavora, Mgr. Baranyai, PaedDr. Miháľechová a prof. Macháček. Diskutéri svojimi reakciami potvrdili skutočnosť, že téma vedeckej etiky rezonuje vo vedeckom prostredí nielen pri hodnotení výskumu, dizertačných prác, recenzovaní vedeckých monografií a štúdií (plagiátorstvo, krádeže dát a pod.), ale aj v súvislosti s procesom akreditácie vysokých škôl na Slovensku. Diskusia kulminovala pri riešení otázky vymáhateľnosti etických zásad, keďže ani v súčasnosti nie je prijateľne ošetrované sankcionovanie výskumníka alebo autora-pedagóga, ktorí porušili etické zásady. Pre porovnanie: napríklad u doktoranda je riešenie jednoznačné (fakulta je kompetentná odobrať titul, najmä v prípade plagiátorstva), avšak ak etické zásady poruší vážny kolega docent alebo profesor, situácia je neporovnateľne komplikovanejšia.

Súdiac podľa reakcií prítomných, bola prednáška a diskusia prínosom pre všetkých zúčastnených. Obzvlášť pre mladých začínajúcich pedagógov môžu byť podobné prednášky, prezentujúce poznanie skúsenejších kolegov, zdrojom

overených alebo diskusiu podporujúcich poznatkov, ktoré môžu rozšíriť vlastné poznanie či formovať schopnosť konštruktívnej diskusie. A to je aj zámerom Slovenskej pedagogickej spoločnosti pri SAV.

Silvia Dončevová

Za Ludwigom von Friedeburgom

17. mája 2010 zomrel vo Frankfurte nad Mohanom vo veku 85 rokov **Ludwig – Ferdinand von Friedeburg** (narodil sa 21. mája 1924 vo Wilhelmshavene, SRN), významný nemecký pedagóg a sociológ. V šesťdesiatych rokoch, v počiatkoch rozvoja slovenskej sociológie mládeže a výchovy, sa skupina začínajúcich sociológov okolo prof. Macháčka a doc. Suchého orientovala nielen na poľskú sociológiu, ale i na iných autorov. Z tých u nás menej prístupných autorov to bol práve Ludwig von Friedeburg, ktorého dielom *Jugend in der modernen Gesellschaft* (Kiepenheuer & Witsch, Köln 1965) sa nejeden z nás nadchýnal. No nielen z hľadiska sociológie mládeže, ale aj z hľadiska sociológie výchovy, osobitne na vysokých školách vyoral Ludwig von Friedeburg brázdu, ktorá mnohých z nás poznačila na dlhé roky v snahe pokúsiť sa o podobnú reflexiu v podmienkach SR. Jeho kniha *Student und Politik. Eine soziologische Untersuchung zum politischen Bewußtsein*